

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 13. novembrī*

Lieta C-324/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Conseil d'État* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 3. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 12. jūlijā, tiesvedībā

Coditel Brabant SA

pret

Commune d'Uccle,

Région de Bruxelles-Capitale,

piedaloties

Société Intercommunale pour la Diffusion de la Télévision (Brutélé).

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši A. O’Kifs [*A. Ó Caoimh*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), J. Klučka [*J. Klučka*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerālvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un pēc 2008. gada 9. aprīļa tiesas sēdes,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Coditel Brabant SA* vārdā — F. Tulkens [*F. Tulkens*] un V. Osts [*V. Ost*], *avocats*,
- Ukles komūnas [*commune d’Uccle*] vārdā — F. Kūnrātss [*P. Coenraets*], *avocat*,
- *Société Intercommunale la Diffusion de la Télévision (Brutélé)* vārdā — N. Fortamps [*N. Fortemps*] un Ž. Burtembūrs [*J. Bourtembourg*], *avocats*,
- Beļģijas valdības vārdā — Ž. K. Allo [*J. C. Halleux*], pārstāvis, kam palīdz B. Stēlenss [*B. Staelens*], *avocat*,

- Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvis,

- Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*] un I. de Vriess [*Y. de Vries*], pārstāvji,

- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — B. Stromskis [*B. Stromsky*] un D. Kukovecs [*D. Kukovec*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2008. gada 4. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretēt EKL 43. un 49. pantu, vienlīdzīgas attieksmes principu un diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma principu, kā arī no tiem izrietošo pārskatāmības pienākumu.

- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedības ietvaros starp *Coditel Brabant SA* (turpmāk tekstā — “*Coditel*”), no vienas puses, un Ukles komūnu, Briseles galvaspilsētas reģionu un *Société Intercommunale pour la Diffusion de la Télévision (Brutélé)* (turpmāk tekstā — “*Brutélé*”), no otras puses, par Ukles komūnas kabeļtelevīzijas tīkla apsaimniekošanas piešķiršanu starpkomūnu kooperatīvajai sabiedrībai.

Atbilstošās tiesību normas

Valsts tiesiskais regulējums

- 3 1986. gada 22. decembra Likuma par starpkomūnu apvienībām (1987. gada 26. jūnija *Moniteur belge*, 9909. lpp.; turpmāk tekstā — “Likums par starpkomūnu apvienībām”) 1. pantā ir noteikts šādi:

“Vairākas komūnas šajā likumā noteikto robežu ietvaros var apvienoties apvienībās, lai īstenotu komūnas interesēs esošos mērķus. Šīs apvienības turpmāk tekstā tiek sauktas par starpkomūnu apvienībām.”

- 4 Šī likuma 3. pantā ir paredzēts:

“Starpkomūnu apvienības ir publisko tiesību juridiskas personas. Tām neatkarīgi no to veida un mērķa nav komerciāla rakstura.”

5 Minētā likuma 10. pantā ir noteikts:

“Katrās starpkomūnu apvienības struktūru veido kopsapulce, valde un komisāru kolēģija.”

6 Saskaņā ar šā paša likuma 11. pantu:

“Neatkarīgi no tā, kāda ir dalībnieku daļu proporcija pamatkapitālā, komūnām vienmēr pieder balsu vairākums, kā arī starpkomūnu apvienības pārvaldības un kontroles struktūru vadība.”

7 Likuma par starpkomūnu apvienībām 12. pantā ir noteikts šādi:

“Kopsapulces dalībniekus katras komūnas padome ieceļ no komūnas padomes dalībniekiem, priekšsēdētāja un viņa vietnieku kolēģijas.

Katrās komūnas balsu skaits kopsapulcē atbilst šīs komūnas kapitāldaļu skaitam apvienībā.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 8 No 1969. līdz 1999. gadam Ukles komūna atļāva *Coditel* uzstādīt un izmantot kabeļtelevīzijas tīklu savā teritorijā. 1999. gada 28. oktobrī minētā komūna nolēma šo tīklu pārpirkt, šim darījumam stājoties spēkā 2000. gada 1. janvārī.
- 9 Šajā sakarā ar 1999. gada 28. oktobra lēmumu Ukles komūna nolēma izsludināt atklātu konkursu uz koncesionāra vietu, kas ekspluatētu minēto kabeļtelevīzijas tīklu. Šajā konkursā savu kandidatūru pieteica četras sabiedrības, tostarp *Coditel*.
- 10 2000. gada 25. maijā Ukles komūna nolēma atteikties no kabeļtelevīzijas tīkla ekspluatācijas koncesijas piešķiršanas un to pārdot.
- 11 Uzaicinājums izteikt piedāvājumu tika izsludināts *Bulletin des adjudications* 2000. gada 15. septembrī. Pirkuma piedāvājumus iesniedza piecas sabiedrības, tostarp *Coditel*. Turklāt starpkomūnu apvienību kooperatīvā sabiedrība *Brutélé* Ukles komūnai neiesniedza pirkuma piedāvājumu, bet gan pievienošanas piedāvājumu.
- 12 Ukles komūna par nepieņemamiem atzina četrus piedāvājumus, bet vienīgo pieņemamo, proti *Coditel* piedāvājumu, atzina par pārak zemu un 2000. gada 23. novembrī nolēma atsaukt komūnas kabeļtelevīzijas tīkla pārdošanas piedāvājumu.

13 Ar 2000. gada 23. novembra lēmumu Ukles komūna arī nolēma pievienoties *Brutélé* un piešķirt tai sava kabeļtelevīzijas tīkla apsaimniekošanas koncesiju.

14 Šī lēmuma pamatojumā it īpaši atzīmējami šādi apsvērumi:

“Tā kā *Brutélé* Ukles komūnai tās iestāšanās gadījumā piedāvā vienai pašai veidot ekspluatācijas apakšnozari ar autonomām lēmumu pieņemšanas pilnvarām;

tā kā šāda autonomija it īpaši attiecas uz:

- pārraidāmo programmu izvēli;
- abonēšanas un pieslēgumu tarifiem;
- ieguldījumu un darbu politiku;
- atlaidēm un priekšrocībām, kas piešķiramas atsevišķām personu kategorijām;
- citu ar tīkla palīdzību sniedzamo pakalpojumu būtību un kārtību un iespēju starpkomūnu sabiedrību pilnvarot īstenot komūnas intereses, kas atbilst tās statūtos noteiktajiem mērķiem, piemēram, komūnas iekštīkla un tīmekļa vietnes izveidošana un darbinieku apmācība šādā nolūkā.

Tā kā šajos ietvaros:

- *Brutélé* izstrādā atskaiti par Ukles tīkla ekspluatācijas rezultātiem un tajā īstenoto darbību pārskatu;
- Ukle[-s komūnai] ir viens pārvaldnieks sabiedrības *Brutélé* valdē un trīs pārvaldnieki Briseles ekspluatācijas nozares padomē, viens grāmatvedības komi-sāra mandāts un viens komūnas eksperta mandāts.

Tā kā *Brutélé* apņemas pārklāt visu Ukles tīklu un palielināt tīkla kapacitāti, lai gadījumā, ja komūna to vēlētos, vēlākais viena gada laikā tīklā attīstītu visus šos pakalpojumus:

- TV piedāvājuma paplašināšana: papildu programmas un programmu pakete (*Bouquet*);
- “pay per view” programmas;
- pieeja internetam;
- balss telefonija;
- videonovērošana;

— datu pārraide lielā ātrumā.

Tā kā piedāvātā gada maksa sastāv no šādām daļām:

- a) fiksētā maksa, kas atbilst 10 % no ieņēmumiem no kabeļtelevīzijas pamata abonēšanas maksas (pamatojoties uz 31 000 abonentiem un abonēšanas maksu BEF 3400 gadā (bez PVN un autoratlīdzības): BEF 10 540 000 gadā);
- b) maksājums 5 % apmērā no *Canal+* un *Bouquet* apgrozījuma;
- c) kopējās peļņas, kas gūta no visiem sniegtajiem pakalpojumiem, maksājums.”

15 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka Ukles komūnai bija jāparaksta 76 *Brutélé* kapitāldaļas par BEF 200 000 katru. Tomēr komūna pieprasīja un saņēma no *Brutélé* atļauju vienpusēji jebkurā brīdī izstāties no šīs starpkomūnu apvienības.

16 Atbilstoši iesniedzējtiesas lēmumam *Brutélé* ir starpkomūnu apvienība, kuras dalībnieki ir komūnas, un starpkomūnu asociācija, kurā pašā ir apvienojušās tikai komūnas. Tajā nevar iestāties privāttiesību subjekti. Tās valde sastāv no komūnu pārstāvjiem (līdz trim pārstāvjiem no vienas komūnas), kurus ieceļ kopsapulce, kas pati sastāv no komūnu pārstāvjiem. Valdei ir visplašākās pilnvaras.

- 17 No iesniedzējtiesas nolēmuma arī izriet, ka komūnas ir iedalītas divās nozarēs, no kurām vienā apvienotas Briseles reģiona komūnas, un minētās nozares var iedalīt apakšnozarēs. Katrā nozarē ir izveidota nozares padome, kas sastāv no pārvaldniekiem, kurus pēc komūnu ieteikuma ieceļ kopsapulce un kuri sanāk dažādās grupās, kas pārstāv katras nozares kapitāldaļu īpašniekus. Valde nozaru padomēm var deleģēt savas pilnvaras attiecībā uz specifiskām apakšnozaru problēmām — it īpaši attiecībā uz tarifu piemērošanas noteikumiem, paplašināšanās plānu un ieguldījumiem, to finansējumu, reklāmas kampaņām —, kā arī attiecībā uz dažādu ekspluatācijas nozari veidojošo apakšnozaru kopīgajām problēmām. Pārējās statūtos paredzētās sabiedrības struktūras ir kopsapulce, kuras lēmumi ir saistoši visiem dalībniekiem, ģenerāldirektors, ekspertu kolēģija, kas sastāv no komūnu ierēdņiem un kuru ir tikpat, cik valdes locekļu, un kuri ir pēdējo minēto palīgi, un revidentu komisāru kolēģija. Ģenerāldirektoru, ekspertus un komisārus katrā atsevišķā gadījumā ieceļ valde vai kopsapulce.
- 18 Iesniedzējtiesas nolēmumā turklāt ir norādīts, ka *Brutélé* pamatā savu darbību veic kopā ar dalībniekiem.
- 19 Ar 2001. gada 22. janvārī iesniegto prasības pieteikumu *Coditel* cēla prasību *Conseil d'État* [Valsts padomē] (Beļģija), lai atceltu 2000. gada 23. novembra lēmumu, ar kuru Ukles komūna pievienojās *Brutélé*. Šajā sakarā *Coditel* izvirzīja iebildumu minētajai komūnai, ka tā ir pievienojusies *Brutélé* un uzticējusi minētajai sava kabeļtelevīzijas tīkla apsaimniekošanu, neizvērtējot priekšrocības, kādas sniedz šis piedāvājums un kabeļtelevīzijas tīkla apsaimniekošanas koncesija citam operatoram. *Coditel* apgalvoja, ka, šādi rīkodamās, Ukles komūna ir pārkāpusi Kopienu tiesībās paredzētos nediskriminēšanas un pārskatāmības principus.
- 20 *Brutélé* šo apgalvojumu apstrīdēja un norādīja, ka tā ir “tikai” starpkomūnu apvienība, kuras darbības ir komūnu labā un kuras veic tās sastāvā esošās komūnas, un ka tās

statūti ļauj Ukles komūnai kā ekspluatācijas apakšnozarei īstenot tūlītēju un precīzu kontroli pār *Brutélé* darbībām šajā nozarē, un šī kontrole ir tāda pati kā tā, ko šī komūna īsteno pār saviem dienestiem.

21 *Conseil d'État* uzskata, ka Ukles komūnas pievienošanās *Brutélé* nav pakalpojumu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana, bet gan pakalpojumu koncesija Kopienu tiesību izpratnē. Kopienu publiskā iepirkuma direktīvas šādai koncesijai neesot piemērojamas, bet diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma princips paredz pārskatāmību, piešķirot koncesijas, kā tas ticis atzīts Tiesas judikatūrā 2000. gada 7. decembra spriedumā lietā C-324/98 *Telaustria* un *Telefonadress* (*Recueil*, I-10745. lpp.). Lai izpildītu Kopienu tiesību prasības, Ukles komūnai principā vajadzēja izsludināt konkursu, lai pārbaudītu, vai piešķirt kabeļtelevīzijas pakalpojumu koncesiju citam tirgus dalībniekam, nevis *Brutélé* nebūtu izdevīgāka alternatīva par izvēlēto. *Conseil d'État* vaicā, vai šīs Kopienu tiesību prasības nav jāņem vērā saskaņā ar Tiesas judikatūru, kura izriet no 1999. gada 18. novembra sprieduma lietā C-107/98 *Teckal* (*Recueil*, I-8121. lpp.), saskaņā ar kuru šīs prasības ir piemērojamas tikai tad, ja valsts iestāde, kura ir koncedente, kontrolē koncesionāru un tas lielāko daļu savu darbību veic kopā ar šo iestādi.

22 Šādos apstākļos *Conseil d'État* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai komūna, neizsludinot konkursu, var iestāties kooperatīvajā sabiedrībā, kurā ir apvienojušās tikai citas komūnas un starpkomūnu apvienības (tā sauktā “tikai” starpkomūnu apvienība), lai tai nodotu komūnas kabeļtelevīzijas tīkla apsaimniekošanu, zinot, ka sabiedrība savu darbību pamatā veic kopā ar tās dalībniekiem un tikai tiem par attaisnojumu un ka lēmumus, kas uz tiem attiecas, pieņem valde un nozaru padomes — tām piešķirtā deleģējuma ietvaros sabiedrības statūtos paredzētās struktūras, kas sastāv no komūnu iestāžu pārstāvjiem un kuri pieņem lēmumus ar balsu vairākumu?”

- 2) Vai var uzskatīt, ka tādējādi ar statūtos paredzēto struktūrvienību palīdzību īstenotā ietekme uz kooperatīvās sabiedrības lēmumiem, ko īsteno visi dalībnieki vai to daļa, ja runa ir par ekspluatācijas nozari vai apakšnozari, ļauj īstenot tādu kontroli pār sabiedrību, kas ir tāda pati kā kontrole, ko tie īsteno pār saviem dienestiem?

- 3) Vai, lai šādu ietekmi un kontroli varētu atzīt par pilnīgi vienādām, tās ir jāīsteno katram dalībniekam individuāli vai arī pietiek, ja to īsteno dalībnieku lielākā daļa?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

²³ Ņemot vērā to saistību, pirmais un otrais jautājums ir jāizskata kopā.

²⁴ No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka, pievienojoties *Brutélé*, Ukles komūna tai nodeva sava kabeļtelevīzijas tīkla apsaimniekošanu. No tā arī izriet, ka atlīdzību *Brutélé* saņēmis nevis no komūnas, bet gan no šī tīkla lietotāju veiktajiem maksājumiem. Šis atlīdzības veids ir raksturīgs pakalpojumu koncesijai (2005. gada 13. oktobra spriedums lietā *C-458/03 Parking Brixen*, Krājums, I-8585. lpp., 40. punkts).

- 25 Pamata tiesvedības faktu rašanās laikā Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīva 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 209, 1. lpp.) pakalpojumu koncesijai nebija piemērojama. Lai gan sabiedrisko pakalpojumu koncesiju līgumiem saskaņā ar šobrīd spēkā esošajām šī direktīva nav piemērojama, valsts iestādēm, noslēdzot šos līgumus, ir jāievēro EK līguma pamatnoteikumi un it īpaši diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma princips, vienlīdzīgas attieksmes princips un no tiem izrietošais pārskatāmības princips (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Telaustria* un *Telefonadress*, 60.–62. punkts, un 2005. gada 21. jūlija spriedumu lietā *C-231/03 Coname*, Krājums, I-7287. lpp., 16.–19. punkts). Kaut arī tas neprasa obligāti izsludināt konkursu, šis koncedentei iestādei saistošais pārskatāmības pienākums nozīmē garantēt adekvātu atklātību jebkuram potenciālam pretendētājam, tādējādi ļaujot īstenot konkurenci attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, kā arī piešķiršanas procedūru objektivitātes kontroli (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Teleaustria* un *Telefonadress*, 62. punkts, kā arī lietā *Coname*, 21. punkts).
- 26 EKL 12., 43. un 49. pantā paredzētās normas, kā arī tajā ietvertie vispārējie principi to specifiskajā izteiksmes veidā nav piemērojami, ja vienlaikus koncedentes — valsts iestādes — veiktā kontrole pār koncesionāru ir tāda pati kā tā, ko šī valsts iestāde veic pār saviem dienestiem, un ja šis tiesību subjekts īsteno savas galvenās darbības kopā ar iestādi, kas ir tā [kapitāldaļu] turētāja (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *Teckal*, 50. punkts, un *Parking Brixen*, 62. punkts).
- 27 Attiecībā uz otro nosacījumu valsts tiesa savā nolēmumā ir norādījusi, ka *Brutélé* būtisku daļu savu darbību veic kopā ar saviem biedriem. Tādēļ ir jāpārbauda pirmā nosacījuma tvērums, proti, tas, vai valsts iestādei vai iestādēm koncedentēm pār koncesionāru ir jāīsteno tāda pati kontrole kā pār saviem dienestiem.

- 28 Lai izvērtētu, vai koncedente iestāde sabiedrību kontrolē tāpat kā savus dienestus, ir jāņem vērā tiesību normu un atbilstošo apstākļu kopums. No šīs pārbaudes ir jāizriet, ka attiecīgā koncesionāre sabiedrība ir pakļauta kontrolei, ar kuras palīdzību koncedente iestāde var ietekmēt minētās sabiedrības lēmumus. Ir jābūt noteicošas ietekmes iespējai gan attiecībā uz šīs sabiedrības stratēģiskajiem mērķiem, gan arī uz svarīgiem lēmumiem (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Parking Brixen*, 65. punkts, un 2006. gada 11. maija spriedumu lietā *C-340/04 Carbotermo un Consorzio Alisei*, Krājums, I-4137. lpp., 36. punkts).
- 29 No iesniedzējtiesas nolēmumā minētajiem apstākļiem, pirmkārt, ir jāatzīmē koncesionāres sabiedrības daļu turējums, otrkārt, tās lēmumu pieņemšanas struktūru uzbūve un, treškārt, tās valdei piešķirto pilnvaru apjoms.
- 30 Attiecībā uz pirmo apstākli ir jāatgādina, ka koncedente valsts iestāde nevar pār koncesionāri sabiedrību īstenot tādu pašu kontroli kā pār saviem dienestiem, ja privātam uzņēmumam pieder šīs sabiedrības kapitāla daļas (šajā sakarā skat. 2005. gada 11. janvāra spriedumu lietā *C-26/03 Stadt Halle un RPL Lochau*, Krājums, I-1. lpp., 49. punkts).
- 31 Turpretim apstākļi, ka koncedentei iestādei vienai vai kopā ar citiem publisko tiesību subjektiem pieder visas koncesionāres sabiedrības kapitāla daļas, principā norāda, ka šī koncedente iestāde kontrolē šo sabiedrību gluži tāpat kā savus dienestus (iepriekš minētais spriedums lietā *Carbotermo un Consorzio Alisei*, 37. punkts, un 2007. gada 19. aprīļa spriedums lietā *C-295/05 Asemfo*, Krājums, I-2999. lpp., 57. punkts).

- 32 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamata prāvā koncesionāre sabiedrība ir starpkomūnu apvienības kooperatīvā sabiedrība, kuras biedri ir komūnas, kā arī starpkomūnu apvienību asociācija, kurā pašā ietilpst tikai komūnas, un ka tajā nevar iestāties privāttiesību subjekti.
- 33 Otrkārt, no lietas materiāliem izriet, ka *Brutélé* valdē ietilpst tās sastāvā esošo komūnu pārstāvji, kurus izvirza kopsapulce, kura savukārt sastāv no komūnu, kuras ir apvienības biedres, pārstāvjiem. Tos atbilstoši Likuma par starpkomūnu apvienībām 12. pantam katras komūnas padome ieceļ no komūnas padomes dalībniekiem, priekšsēdētāja un viņa vietnieku kolēģijas.
- 34 Apstākļi, ka *Brutélé* lēmumu pieņemšanas struktūras sastāv no valsts iestāžu, kuras ir tās biedri, pārstāvjiem, norāda, ka minētās iestādes kontrolē *Brutélé* lēmumu pieņemšanas struktūras un tām var būt arī noteicoša ietekme gan attiecībā uz šīs sabiedrības stratēģiskajiem mērķiem, gan arī uz svarīgiem lēmumiem.
- 35 Treškārt, no lietas materiāliem izriet, ka *Brutélé* valdei ir plašas pilnvaras. It īpaši attiecībā uz tarifu noteikšanu. Turklāt tai ir dota iespēja, bet ne pienākums nozaru vai apakšnozaru padomēm deleģēt savas pilnvaras attiecībā uz specifiskām apakšnozaru problēmām.
- 36 Jautājums ir par to, vai *Brutélé* šādā veidā ir ieguvusi tādu tirgus orientāciju un neatkarības pakāpi, kas liedz iespēju tās biedriem — valsts iestādēm — to kontrolēt.

- 37 Šajā sakarā jāatgādina, ka *Brutélé* nav dibināta kā akciju sabiedrība, kura savus mērķus var īstenot neatkarīgi no saviem akcionāriem, bet gan kā starpkomūnu apvienību kooperatīvā sabiedrība, kuras darbību regulē Likums par starpkomūnu apvienībām. Turklāt saskaņā ar šī likuma 3. pantu starpkomūnu apvienībām nav komerciāla rakstura.
- 38 No minētā likuma, ko papildina *Brutélé* statūti, varētu izrietēt, ka tās statūtos paredzētais mērķis ir uzdevumu veikšana komūnu interesēs, kuru īstenošanai tā ir izveidota, un ka tā nekalpo citām interesēm kā vien tās sastāvā esošo valsts iestāžu interesēm.
- 39 Atstājot faktu pārbaudi iesniedzējtiesas kompetencē, no tā izriet, ka, lai gan tās valdei ir piešķirtas plašas pilnvaras, *Brutélé* nav tādas autonomijas, kas nepieļautu, ka komūnas, kas ir tās biedres, viņu kontrolē tāpat kā savus dienestus.
- 40 Šie apsvērumi *a fortiori* ir piemērojami gadījumā, kad ar starpkomūnu apvienības darbībām saistītos lēmumus pieņem nozaru vai starpnozaru padomes savu pilnvaru, kuras tām piešķirusi valde, ietvaros. Ja viena vai vairākas šīs sabiedrības sastāvā esošās komūnas ir atzīstamas par ietilpstošām tās darbības nozarē vai apakšnozarē, tad kontrole, ko šīs komūnas varētu īstenot pār nozaru vai apakšnozaru padomēm, ir vēl stingrāka par to kontroli, kuru tās īsteno kopā ar visiem biedriem minētās sabiedrības vadības struktūrās.
- 41 No iepriekš minētā izriet, ka, ar minētās starpkomūnu kooperatīvās sabiedrības autonomiju saistīto faktu pārbaudi atstājot iesniedzējtiesas kompetencē, tādos apstākļos kā pamata tiesvedībā minētie starpkomūnu kooperatīvās sabiedrības sastāvā esošo valsts iestāžu ar šīs sabiedrības struktūrvienību starpniecību īstenotā

kontrole pār sabiedrības pieņemtajiem lēmumiem ir uzskatāma par tādu, kas ļauj šīm iestādēm šo sabiedrību kontrolēt tāpat, kā tās kontrolē savus dienestus.

42 Tādēļ uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka:

- EKL 43. un 49. pantam, vienlīdzīgas attieksmes principam un diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma principam, kā arī no tiem izrietošajam pārskatāmības pienākumam nav pretrunā tas, ka valsts iestāde, neizsludinot konkursu, sabiedrisko pakalpojumu koncesiju piešķir starpkomūnu kooperatīvajai sabiedrībai, kuras visi biedri ir valsts iestādes, ja šīs valsts iestādes šo sabiedrību kontrolē tāpat kā savus dienestus un ja minētā sabiedrība būtisku savas darbības daļu veic kopā ar šīm valsts iestādēm;

- ar minētās sabiedrības autonomiju saistīto faktu pārbaudi atstājot iesniedzējtiesas kompetencē, tādus apstākļos kā pamata tiesvedībā minētie, kad starpkomūnu kooperatīvās sabiedrības, kuras kapitāldaļas pieder vienīgi valsts iestādēm, lēmumus pieņem struktūrvienības, kurās ietilpst tās sastāvā esošo valsts iestāžu pārstāvji, minēto iestāžu īstenotā kontrole pār šiem lēmumiem ir uzskatāma par tādu, kas ļauj šīm iestādēm šo sabiedrību kontrolēt tāpat, kā tās kontrolē savus dienestus.

Par trešo jautājumu

- 43 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai gadījumā, kad valsts iestāde pievienojas starpkomūnu kooperatīvajai sabiedrībai, kuras visi biedri ir valsts iestādes, lai tai nodotu sabiedriskā pakalpojuma izpildi, tad kontroli, kuru šīs iestādes, kas ir sabiedrības biedri, īsteno pār to, lai to kvalificētu par tādu pašu, kādu tās īsteno pār saviem dienestiem, ir jāīsteno katrai valsts iestādei atsevišķi vai to var īstenot kopā, attiecīgā gadījumā lēmumu pieņemot ar balsu vairākumu.
- 44 Pirmkārt ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, ja uzņēmuma koncesionāra kapitāldaļa pieder vairākām valsts iestādēm, tad nosacījums par šī uzņēmuma darbības būtisko daļu var tikt izpildīts, ņemot vērā darbības, ko šis uzņēmums veic kopā ar visām šīm iestādēm (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *Carbotermo* un *Conorzio Alisei*, 70. un 71. punkts, un *Asemfo*, 62. punkts).
- 45 Ar šīs judikatūras pamatā esošajiem argumentiem būtu saskanīgi norādīt, ka nosacījumu par valsts iestāžu īstenoto kontroli var izpildīt arī, ņemot vērā valsts iestāžu, kurām pieder koncesionāra kapitāldaļa, kopīgi īstenoto kontroli pār to.
- 46 Judikatūrā ir noteikts, ka koncedentes — valsts iestādes — veiktā kontrole pār koncesionāru ir tāda pati kā tā, ko šī valsts iestāde veic pār saviem dienestiem, bet ne vienāda visos tās aspektos (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Parking Brixen*, 62. punkts). Ir svarīgi, lai pār koncesionāru īstenotā kontrole būtu faktiskā, bet nav obligāti, lai tā būtu individuāla.

- 47 Otrkārt, gadījumā, kad vairākas valsts iestādes izvēlas savus sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus veikt ar kopēja koncesionāra starpniecību, parasti ir izslēgts, ka kāda no šīm iestādēm, ja vien tai nepieder kapitāldaļu kontrolpakete, viena pati īsteno izšķirošu kontroli pār koncesionāru. Prasīt, lai valsts iestāde savu kontroli šādā gadījumā īstenotu individuāli, nozīmētu paredzēt konkursa izsludināšanu lielākajā daļā gadījumu, kad valsts iestāde vēlas pievienoties grupējumam, kura sastāvā ir citas valsts iestādes, kā, piemēram, starpkomūnu kooperatīvā sabiedrība.
- 48 Šāds rezultāts nebūtu saskaņā ar Kopienu tiesību sistēmu publiskā iepirkuma un koncesiju jomā. Ir pieļaujams, ka valsts iestāde var veikt vispārējas nozīmes uzdevumus, kas tai ir jāveic, liekot lietā arī pati savus administratīvos, tehniskos un citus līdzekļus, un tai nav pienākuma pieaicināt ārējas struktūras, kas darbojas ārpus tās dienestiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Stadt Halle* un *RPL Lochau*, 48. punkts).
- 49 Šī iespēja valsts iestādēm sabiedrisko pakalpojumu uzdevumu veikšanai izmantot pašām savus resursus var tikt īstenota sadarbībā ar citām valsts iestādēm (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Asemfo*, 65. punkts).
- 50 Tomēr jāatzīst, ka gadījumā, kad vairākām valsts iestādēm pieder kapitāldaļas koncesionārē sabiedrībā, kurai tās uzdevušas veikt savus sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus, kontroli, ko šīs iestādes īsteno pār šo sabiedrību, tās var veikt kopā.
- 51 Attiecībā uz koleģiālajām struktūrvienībām jāatzīmē, ka lēmumu pieņemšanas procedūra, it īpaši ar balstu vairākumu, nav nozīmīga.

- 52 Šāds secinājums nav pretrunā ar iepriekš minēto spriedumu lietā *Coname*. Šajā lietā Tiesa uzskatīja, ka 0,97 % kapitāldaļu turējums ir pietiekami nenozīmīgs, lai komūna nevarētu kontrolēt koncesionāru, kas sniedz sabiedriskos pakalpojumus (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Coname*, 24. punkts). Tādēļ šajā minētā sprieduma fragmentā Tiesa nebija domājusi jautājumu, vai šādu kontroli ir iespējams īstenot kopīgi.
- 53 Turklāt vēlākā spriedumā, proti, lietā *Asemfo*, kas minēts iepriekš (56.–61. punkts), Tiesa atzina, ka zināmos apstākļos nosacījumu par valsts iestādes īstenoto kontroli var izpildīt gadījumos, kad šai iestādei pieder tikai 0,25 % valsts uzņēmuma kapitāldaļu.
- 54 Tādēļ uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka gadījumā, kad valsts iestāde pievienojas starpkomūnu kooperatīvajai sabiedrībai, kuras visi biedri ir valsts iestādes, lai tai nodotu sabiedriskā pakalpojuma izpildi, kontroli, kuru šīs iestādes, kas ir sabiedrības biedri, īsteno pār to, lai to kvalificētu par tādu pašu, kādu tās īsteno pār saviem dienestiem, var īstenot kopā, attiecīgajā gadījumā lēmumu pieņemot ar balsu vairākumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) EKL 43. un 49. pantam, vienlīdzīgas attieksmes principam un diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma principam, kā arī no tiem izrietošajam pārskatāmības pienākumam nav pretrunā tas, ka valsts iestāde, neizsludinot konkursu, sabiedrisko pakalpojumu koncesiju piešķir starpkomūnu kooperatīvajai sabiedrībai, kuras visi biedri ir valsts iestādes, ja šīs valsts iestādes šo sabiedrību kontrolē tāpat kā savus dienestus un ja minētā sabiedrība būtisku savas darbības daļu veic kopā ar šīm valsts iestādēm;
- 2) ar minētās sabiedrības autonomiju saistīto faktu pārbaudi atstājot iesniedzējtiesas kompetencē, tādos apstākļos kā pamata tiesvedībā minētie, kad starpkomūnu kooperatīvās sabiedrības, kuras kapitāldaļas pieder vienīgi valsts iestādēm, lēmumus pieņem struktūrvienības, kurās ietilpst tās sastāvā esošo valsts iestāžu pārstāvji, minēto iestāžu īstenotā kontrole pār šiem lēmumiem ir uzskatāma par tādu, kas ļauj šīm iestādēm šo sabiedrību kontrolēt tāpat, kā tās kontrolē savus dienestus;
- 3) gadījumā, kad valsts iestāde pievienojas starpkomūnu kooperatīvajai sabiedrībai, kuras visi biedri ir valsts iestādes, lai tai nodotu sabiedriskā pakalpojuma izpildi, kontroli, kuru šīs iestādes, kas ir sabiedrības biedri, īsteno pār to, lai to kvalificētu par tādu pašu, kādu tās īsteno pār saviem dienestiem, var īstenot kopā, attiecīgajā gadījumā lēmumu pieņemot ar balsu vairākumu.

[Paraksti]